

CD's

DEZE korte, meditatieve werkjes van Franz Liszt stammen uit de laatste periode van diens leven, een tijd die helemaal was gevuld met treurnis om de vergankelijkheid van het leven, van de liefde, zelfs van de kunst. Het is uit deze merkwaardige laatste levensfase, waarin Liszt melodieën die hij soms veertig jaar eerder schreef opnieuw ter hand neemt en in nieuwe transcripties doorgeeft, dat violist Alexis Descharmes en cellist Sébastien Vichard hebben geput.

Liszt is een topromanticus, en je kunt hem nauwelijks stabiliteit toedichten. Zijn elegische muziek is zelf al een herwerking van eerdere muziek, en bij de uitvoeringen ervan varieerde de toondichter ook nog heel wat. Descharmes, die zelf ook een goed arrangeur blijkt, koos resoluut voor de weg die eerder pianist Leslie Howard al insloeg. Deze maakte van Liszts bewerking van een aria uit *Tannhäuser* een nieuwe transcriptie. Waar Liszt enkel piano had voorzien, werkte Howard de zaak om voor piano én cello. Alexis Descharmes doet hetzelfde met drie andere werkjes van de meester.

De vraag is: wat levert het op? Ik moet eerlijk bekennen zelden zulke beheerste en doorleefde mannelijke gevoeligheid te hebben mogen beluisteren. De wilskrachtige romantiek van de componist komt in deze nieuwe opname prima uit de verf. De sfeer is vanzelfsprekend sterk meditatief. Luisterend kom je haast ongemerkt in de ban van Liszts melodische vernuft, maar misschien nog meer van de levensvragen die hij zich stelt. De man moet inderdaad fel zijn aangegrepen door het vrij plotse overlijden van zijn schoonzoon Wagner in 1883, in Venetië. Het evenzeer aangrijpende als meditatieve *Lugubra gondola* is van dit worstelend omgaan met de pijn van het afscheid, een beklijvend monument. (JC)

Franz Liszt, L'oeuvre pour violoncelle. Complete cello works, door Alexis Descharmes (cello) en Sébastien Vichard (piano), Aeon (distributie harmonia mundi), AECD 0745, 20,45 euro.

WIE eens heerlijke en oprechte jazz wil horen, maar nog nooit in zijn of haar leven een jazz-cd kocht, die kunnen we deze nieuwe opname van het Fred Hersch trio warm aanbevelen. Deze pianist heeft al een aantal jaren zijn plaats in de rij van de grote vertolkers. De stiel leerde Hersch in New York, waar hij op het einde van de jaren 1970 vaak optrad als begeleider van saxofonist Stan Getz of van 'onze' Toots Thielemans. Zijn klasse en flexibiliteit werden spoedig opgemerkt en nu is hij een van de meest gevraagde pianisten in het jazzcircuit. Hij bleef niet enkel een uitvoerder, maar werd ook componist. Naast enkele klassiekers uit de jazzgeschiedenis (van de hand van Cole Porter, Isaiah Berlin of Thelonious Monk) zijn op deze cd ook vier nummers te vinden van de hand van Hersch (en eentje van de bassist).

Het Fred Hersch Trio brengt bedachtzame, gesofisticeerde muziek. De melodieën worden verfijnd uitgewerkt en de muzikanten tonen in hun passages hoe fenomenaal hun technische kwaliteiten zijn. Maar een trio is meer dan de som van drie individuen. Deze muzikanten voelen elkaar perfect aan en slagen erin een heel poëtische, bevreedende sfeer op te roepen, die inderdaad goed de 'nacht-muziek' van de titel weergeeft.

De kunst van het genre bestaat erin de chaos bewoonbaar te maken door alle schijnbare verwarring uiteindelijk te doen uitmonden in een nieuw evenwicht. Jazz is dus als een labyrint waarin de muzikanten verdwalen en zichzelf weten te redden. Dit zoeken, verdwalen en uiteindelijk toch terechtkomen is een diep menselijke ervaring van alle tijden en heeft vele christelijke mystici sterk aangesproken. Het Fred Hersch Trio neemt de luisteraar mee op een gelijkwaardige muzikale zoektocht naar het weldadige straaltje licht dat de duisternis van de nacht weer veilig maakt. De elegantie waarmee het allemaal gebeurt is dan weer het eigen kenmerk van Fred Hersch. (JC)

Night and the Music, door The Fred Hersch Trio, Palmetto records (distributie Coda), PM 2124, 21,15 euro.

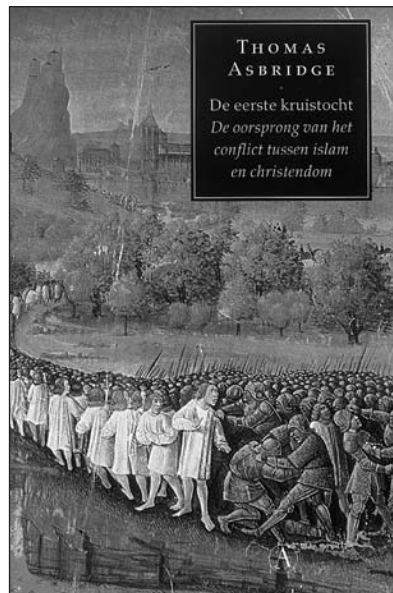
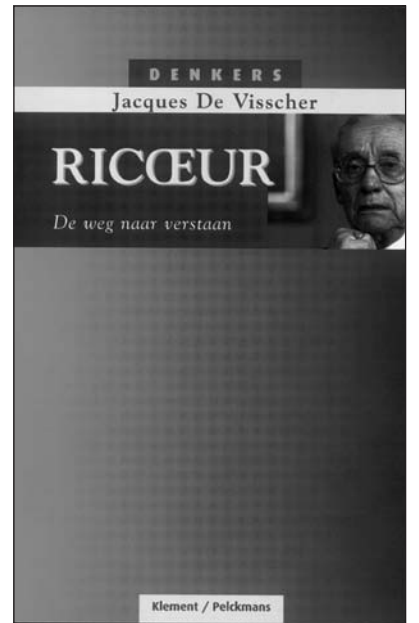
Het wekelijkse aanbod boeken, cd's en dvd's in *Kerk+Leven* is ook te raadplegen en te bestellen via het *Mediacenter* op de website www.kerknet.be.

DE DINGEN VERSTAAN

PAUL Ricoeur, in 2005 op 92-jarige leeftijd overleden, was een van 's wereld bekendste filosofen én een geëngageerd (protestants) christen. Hij presteerde veel in het onderzoek over hoe ons 'verstaan' van de dingen in elkaar zit. Zelf beschouwde de Fransman zich niet als een 'christelijk' filosoof, maar bestempelde zich liever als een christen die zich filosofisch trachtte uit te drukken. Hij begon ook wegen te verkennen om de mens niet in wanhoop achter te laten. Vanuit het hedendaagse denken onderzocht Ricoeur bijvoorbeeld wat hoop en bevrijding eigenlijk inhouden, en tastte hij de schepingsmythe van de mens heel genuanceerd af.

In de reeks *Denkers* van uitgeverij Pelckmans stelt Jacques De Visscher, een van onze meest interessante filosofische auteurs en vandaag hoogleraar in Nijmegen, een leesbaar overzicht voor van Ricoeurs denken. Eén element daaruit is het begrip 'tweede naïviteit' om geloof te verstaan. In de religie kunnen we immers wel begrijpend geloven en gelovend begrijpen, maar vaak komt het er op aan te aanvaarden dat er eigenlijk niet veel te begrijpen valt. De Visscher toetst Ricoeurs opvattingen terzake en heeft ook kritiek. Geen makkelijke lectuur, dit boek, maar wel een mooie inleiding, geïllustreerd met talrijke voorbeelden uit de kunst en uit de literatuur. (EDS)

Jacques De Visscher, Ricoeur. De weg naar verstaan, Klement/Pelckmans, Kampen/Kapellen, 2007, 235 blz., 22,95 euro, ISBN 978 90 289 4573 9.

OORSPRONG EN CONFLICT

OVER de eerste kruistocht van 1099-1100 is al heel wat inkt gevloeid. In het betoog duikt dan vaak het verwijt op dat het christendom evenzeer een gewelddadige godsdienst is als andere. Paus Urbanus II riep in 1095 immers de Franse ridders op om naar het Heilig Land te trekken en Jeruzalem op de moslims te oververven. Zijn appèl genoot onverwachts veel bijval. En onder meer onder leiding van onze 'nationale held' Godfried van Bouillon richtten de kruisvaarders in het Midden-Oosten een heus bloedbad aan.

Thomas Asbridge spit het verhaal van de eerste kruistocht grondig uit. Hij toont daarbij aan dat de expeditie in haar opzet slaagde (Jeruzalem werd veroverd), maar evenzeer dat de kruistocht helemaal geen weldoordachte onderneming was zoals vaak gemeend. De bevoorradingslijnen waren slecht en de moraliteit van de troepen was volstrekt niet op het niveau van de ridders die paus Urbanus II voor ogen stonden. Anders dan vele auteurs wijst Asbridge ook op de spirituele kant van de onderneming. De kruisvaarders waren immers overtuigd van hun gelijk, hen ingegeven door hun grote geloof.

Het boek focust op het feit dat de eerste kruistocht een definitief keerpunt betekende in de relatie tussen christenen en moslims. Vanaf dan ontstonden wederzijdse haat en afschuw, wat voordien eigenlijk nooit het geval was geweest. Maar of de feiten uit het jaar 1100 de directe oorzaak zijn van 11 september 2001... Dat is volgens ons een heel andere kwestie. (EDS)

Thomas Asbridge, De eerste kruistocht. De oorsprong van het conflict tussen islam en christendom, Athenaeum/Polak & Van Gennep, Amsterdam, 2007, 384 blz., 14,95 euro, ISBN 978 90 253 6343 7.

LEVE DE PATATTEN!

OVER de ordinaire aardappel valt verrassend veel te vertellen. Televisiekok Christer Elfving geeft in dit boek zijn beste recepten met onze nationale groente prijs. Het begint allemaal eenvoudig met geblancheerde en gekookte aardappelen (Ja, daar is zowaar een heus recept voor!), maar dan gaat het via *gratin dauphinois* naar Elfving's geliefde Scandinavische keuken, waar de *patat* nog meer dan bij ons een prominente rol kreeg toebedeeld. Het Zweedse nationale gerecht, *Janssons frestelse*, gebakken aardappel met haring, vind je in het midden van het boek, weliswaar in de minimalistische stijl de chef eigen. *De aardappel* eindigt helemaal te gek met oosterse aardappelbereidingen, waar wij alvast nog nooit van gehoord hadden!

Naast de verleidelijke foto's van verse piepers en smakelijke aardappelgerechten krijgen we ook allerlei weetjes opgedist over de knol. Zo is de aardappel pas op het einde van de achttiende eeuw aan zijn Europese zegetocht begonnen als een wapen in de strijd tegen de honger. Volgens het boek is de friet inderdaad een Belgische uitvinding. In Wallonië bestond een gerecht van in olie gebakken visjes die, in krantenpapier verkocht, op straat werden opgesmikkeld. Op een bepaald moment ging men bij onze Franstalige broeders hetzelfde proberen met reepjes aardappel... De chips daarentegen hebben hun *roots* in de Verenigde Staten. Nog dit, 's werelds grootste aardappelproducent is sinds enkele jaren... China. Vandaar de opgang van de knol in de oosterse keuken. (EDS)

Christer Elfving & Ann Louwet, De aardappel, Lannoo, Tielt, 2007, 160 blz., 29,95 euro, ISBN 978 90 209 7318 1.

